

*Стримання
аліментів
на дитину*

Посилення
Правових Можливостей

Конституція України, як найвищий закон в державі, проголошує: **«Батьки зобов'язані утримувати дітей до їх повноліття».**

Одним із способів виконання батьками обов'язку по утриманню дітей є аліменти. **Аліменти — це грошові зобов'язання між членами однієї сім'ї, які виплачуються протяжний час.** Аліменти не можна подарувати, заповідати або ще якось передати права на них третім особам. Аліменти є безоплатною виплатою, так як люди, що мають родинні зв'язки в межах однієї сім'ї, зобов'язані утримувати один одного. Право на аліменти дитина має незалежно від того, чи перебувають її батьки в шлюбі. Тому всі закони, що стосуються виплати аліментів, стосуються також і тих батьків, які перебувають у фактичному, тобто цивільному, шлюбі.

Аліменти на утримання дітей сплачуються щомісяця до досягнення дитиною повноліття, тобто віку 18 років.

При навчанні дитини в навчальному закладі (вищому або середньому) строк сплати аліментів може бути продовжено на весь період навчання (до 23 років).

Якщо ви вирішили звернутися до суду з метою стягнення аліментів, **Вам необхідно зібрати наступні документи:**

- Копії сторінок Вашого паспорту (1, 2, реєстрація) та ідентифікаційного коду — 2 екз.;
- Копії сторінок паспорту Відповідача (1, 2, реєстрація) та його ідентифікаційного коду (за наявності вказаних документів);

- Копії свідоцтва про шлюб (якщо дитина народжена у шлюбі) — 2 екз.;
- Копії рішення суду або свідоцтва про розірвання шлюбу (якщо шлюб розірвано) — 2 екз.;
- Копії свідоцтва про народження дитини — 2 екз.;
- Копія довідки з ЖЕКу (міськради, сільради) про проживання дитини разом з Вами (про склад сім'ї), що підтверджує факт перебування дитини на Вашому утриманні — 2 екз.;
- Якщо дитина хворіє: копії довідок про перебування на диспансерному обліку, стаціонарному лікуванні, квитанцій про покупку медикаментів і т. д. — 2 екз.;
- Позовна заява (яку Вам може допомогти скласти юрист) про стягнення аліментів на неповнолітню дитину у двох примірниках.

Якщо платник аліментів має дітей від попереднього шлюбу та сплачує аліменти за рішенням суду, такий одержувач аліментів буде третьою особою у даній справі, оскільки вирішення даного спору може вплинути на його інтереси. У такому випадку вищевказані документи подаються до суду в 3-х примірниках.

В суд Ви подаєте копії документів, оригінали залишаються у Вас. Ви їх обов'язково берете на судові засідання.

Способи стягнення аліментів:

Згідно Сімейного Кодексу України (ст. ст. 183–184), аліменти можуть стягуватися в такий спосіб:

- У частці від доходу платника аліментів (наприклад, 1/4, 1/3);
- У твердій грошовій сумі (наприклад, 200, 300 грн.).

Бажано в позовній заяві просити суд стягнути аліменти саме в частині від доходів. Розміри заробітних плат хоч потроху, але поступово збільшуються, таким чином буде збільшуватися і розмір аліментів. До того ж відрахування аліментів поширюється на ВСІ доходи платника аліментів (премії, відпускні, і т. д). У разі якщо платник аліментів не працює, аліменти будуть стягуватися згідно з розміром середньої заробітної плати по регіону. Розмір середньої заробітної плати також регулярно зростає.

При стягненні аліментів на одну дитину, у судовій практиці розмір аліментів переважно становить на одну дитину — одна четверта, на двох дітей — одна третя, на трьох і більше — половина всіх доходів батьків, що оплачує аліменти.

Також варто звернути увагу, що згідно зі ст. 70 Закону України «Про виконавче провадження» та ст. 128 Кодексу законів про працю сукупний розмір відрахувань із заробітної плати не повинен перевищувати 50 відсотків. Є і виключення з правил, наприклад при стягненні аліментів на неповнолітніх дітей розмір відрахувань допускається до 70 відсотків. Але такі випадки в практиці трапляються вкрай рідко (наприклад, стягнення аліментів на 4 дітей в розмірі 1/6).

У будь-якому випадку розмір аліментів не повинен бути нижче 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку (ч. 2 ст. 182 Сімейного Кодексу України). **Станом на 01.01.2013 г., відповідно до Закону України «Про державний бюджет на 2013 рік», розмір мінімальних аліментів для дітей до 6 років**

становить 291.60 грн., для дітей від 6 до 18 років — відповідно 363.00 грн.

Зауважте!

При подачі позовної заяви про стягнення аліментів на неповнолітню дитину **судовий збір не сплачується** (п. 3 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір»).

Слід звернути увагу!

Згідно зі ст. 191 Сімейного Кодексу України **аліменти на дитину присуджуються за рішенням суду від дня пред'явлення позову.**

Рішення про стягнення аліментів підлягають негайному виконанню, тобто одержувачу не потрібно чекати, поки сплине термін для апеляційного оскарження або буде розглянута апеляція — першу виплату він може отримати вже цього місяця. Після вступу рішення в законну силу, **Вам необхідно отримати в суді копію рішення суду і виконавчий лист** (у випадку примусового виконання рішення суду через виконавчу службу).

Для цього потрібно написати заяву про видачу копії рішення суду і виконавчого листа — зразки таких заяв як правило є на дошках об'яв у всіх судах. Дуже важливо одразу перевірити, що виконавчий лист заповнений повністю і приведена в ньому інформація вірна. Зокрема, потрібно перевірити дані стягувача та боржника. Прізвище, імена та по батькові, місця проживання, місця перебування, ідентифікаційні номери — загалом, всю інформацію, яка дозволить ідентифікувати обидві сторони. Дуже важливо, щоб було якомога більше відомо про боржника. По-

трібно перевірити, що інші дані внесені до виконавчого листа вірно(дані про те ким виданий документ, дата винесення рішення, його номер, дата вступу в силу).

Після отримання копії рішення суду і виконавчого листа виникає питання: як виконати рішення суду?

При стягненні аліментів (втім як і по всіх інших видах справ) існує два способи виконання судових рішень:

- Добровільний (в даному випадку платник аліментів сплачує аліменти добровільно у розмірі визначеному рішенням суду);
- Примусовий (за допомогою відділу державної виконавчої служби).

При відрахуванні аліментів у частці від доходів аліментоплательщика, рекомендовано здійснювати стягнення аліментів через відділ державної виконавчої служби, таким чином у Вас з'явиться ефективна форма контролю за своєчасною та в повному обсязі оплатою аліментів. Наприклад, у разі невиплати аліментів державний виконавець може накласти арешт на майно боржника, а про дійсний розмір аліментів при добровільній сплаті Ви можете просто не знати.

Ще один важливий момент! — для аліментних зобов'язань існує термін позовної давності, тобто час, протягом якого аліменти можуть бути стягнуті заднім числом і становить він 3 роки. Таким чином, якщо Ви не звернулися до суду з питанням сплати аліментів зразу, це можна зробити в будь-який інший час до досягнення дитиною

18 років. Довівши суду, що другий батько ухилявся від сплати аліментів на дитину, може бути прийнято рішення про стягнення грошової суми за попередні 3 роки до дати подання позову до суду.

Також, якщо батько винен у затримці сплати аліментів, суд може зобов'язати його виплатити **пеню в розмірі 1% від суми несплачених аліментів за кожен день прострочення**. Розмір пені може бути зменшений судом з урахуванням матеріального та сімейного стану платника аліментів.

Крім того, останнім часом політика держави спрямована на боротьбу з неплатниками аліментів і у випадках, коли 1) рішення суду про стягнення аліментів з одного з батьків не виконується у зв'язку з ухиленням від сплати аліментів або відсутністю у боржника коштів та іншого майна, на які за законом може бути звернено стягнення; 2) стосовно одного з батьків здійснюється кримінальне провадження або він перебуває на примусовому лікуванні, у місцях позбавлення волі, якого визнано в установленому порядку недієздатним, а також перебуває на строковій військовій службі; 3) місце проживання (перебування) одного з батьків не встановлено, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 189 від 22.02.2006 р. сплата аліментів провадиться державними органами з наступним стягненням цих сум з аліментнозобов'язаного громадянина.

Для призначення тимчасової допомоги одержувачу необхідно звернутись із заявою до органу праці та соціального захисту населення за місцем проживання.

Буклет видано в рамках проекту «Центр правової інформації та консультацій в місті Чугуєві та Чугуївському районі», що реалізовується Чугуївською правозахисною групою, за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження» за програмою «Верховенство права», в рамках ініціативи «Посилення правових можливостей бідних верств населення».

Поширюється відповідно до Меморандуму про співпрацю в галузі надання правової інформації та консультацій мешканцям Чугуївського району, укладеного між «Центром правової інформації та консультацій» ЧПГ, Чугуївською райдержадміністрацією та Чугуївською районною радою.

Інформація в цьому буклеті відповідає законодавству станом на квітень 2013 р. та має рекомендаційний характер. Розбір конкретних ситуацій потребує консультації з фахівцем в галузі права.

**Центр правової підтримки та консультацій ЧПГ:
вул. Р. Люксембург, 16-а, м. Чугуїв. Тел.: 097-17-938-22**

Наклад 500 прим.

Надруковано на обладнанні Харківської правозахисної групи

61002, Харків, вул. Іванова, 27, кв. 4

<http://khpg.org> <http://library.khpg.org>